

comunica[ció]

entrevista

“Amb una miqueta més d’il·lusió i de ganes de lluitar aconseguirem eixir”

Paco Alegre, Premi Narcís 2014 (junt amb Pilar Almeria)

Per Nelo Gómez

Arribe a la seu de l’AAPV, un espai idoni per fer esta entrevista a qui és un dels seus pares. Ens endinsem a la nostra humil sala d’assajos i preparem, com si d’una obra es tractara, l’espai per a este acte de comunicació que és l’entrevista. La captivadora veu de Paco comença a parlar. La tecnologia s’encarrega d’enregistrar-ho tot. Jo em limite a sentir un actor:

Açò no és un acudit barat: Paco Alegre, tens motius per fer honor al teu cognom?

(Riu) Estic familiaritzat. Ahir mateix aní a la Seguretat Social i en llegir el meu nom, Francisco Alegre, em dedicaren un somriure acompanyat d’unes notes del famós pasdoble. Contestant a la pregunta et diré que sí, que

estic alegre, simplement perquè porte quaranta anys de professió i he pogut sobreviure. A pesar de les circumstàncies, a pesar de la situació actual. No hi ha mal que cent anys dure i pense que eixirem d’esta.

Però eixirem alegres Paco, o ens deixarem alguna cosa pel camí?

Jo recorde en la dictadura, a finals de la mateixa. La il·lusió que teníem per canviar les coses. Amb una miqueta més d’il·lusió i de ganes de lluitar aconseguirem eixir, i eixirem. I igual que sentírem la satisfacció de vore arribar les llibertats, de vore aquell moment creatiu col·lectiu, pense que ara ho podem tornar a sentir.

Si fores rei i hagueres d’abdicar, a qui li deixaries el testimoni?

Jo el que faria seria deixar el poder en el poble. Perquè és més democràtic i més modern. I qui estaria en eixa república? Estaria tota la gent de la cultura, perquè pense que un dels grans defectes del sistema que tenim és que els polítics volen *mangonejar* en tot. Ja coneixem molts casos de corrupció, i d’altres que no en sabem, i això succeeix perquè els polítics fan i desfan al seu capritx, rebutjant en molts casos els sectors. Recorde una taula rodona sobre la TVV amb Ferran Gadea i Josep M. Casany, on parlàvem que caldria deixar la televisió, la seua línia a seguir, més en mans dels professionals. Perquè els professionals coneixem la idiosincràsia, la problemàtica, de la nostra professió. El polític ha de posar les lleis i els pressupostos, de la resta els professionals en sabran més. Hem conegut l’existència d’algun consell assessor o consultiu, en determinats organismes, però hauria de ser més bé un consell amb caràcter executiu o

"El mercader amante"

administratiu, on la representació dels professionals, les universitats, organitzacions cíviques, culturals, sindicals,... marcaren el camí a seguir.

Aleshores, com ho faries tu?

Mira... ara ho volen privatitzar tot, no? Però en el teatre, en canvi, sempre hi ha hagut com un dirigisme polític. Crec que s'hauria d'apostar per un determinat sistema: bé el d'un teatre públic o bé el d'un teatre privat, la coexistència dels dos és difícil, delimitar els camps és conflictiu, hi ha massa intromissions i la competència sobretot a nivell econòmic és injusta; però ja que és el que tenim, hauria de ser el més just possible. Començant per les subvencions, les quals haurien d'arribar a tothom i mai serien al 100% del cost de producció, perquè s'ha d'assolir un risc a l'hora de produir. Els criteris, els lògics, llocs de treball que es generen, interès cultural del projecte, nombre

d'actuacions, continuïtat de la companyia.... Per altra banda, subvencionaria al públic. Mitjançant les sales, però no directament sinó en funció dels espectadors que hi assistiren a les funcions. La cultura en general, i en particular el teatre, ja ho sabem, no és rendible econòmicament i mai no ho serà. És rendible social i emocionalment per la satisfacció i el benestar de la gent, d'altra banda no som l'únic sector que rep subvencions en este país, i parle de sectors on l'única rendibilitat és l'econòmica.

Aleshores, tu que treballares al muntatge "Los intereses creados", quins creus que són els interessos perquè no treballem d'eixa manera?

En realitat he respost abans: perquè hi ha massa dirigisme polític. Si de veres els professionals ho gestionaren...

"La viuda valenciana"

Però i si en el cas dels professionals també hi ha interessos propis, com ho fem?

M'ho poses molt difícil. Però crec que si de veres estan representats tots els professionals, tots - teatre, dansa, circ, música, autors, audiovisual... - al remat les coses seran més clares, perquè d'eixa manera hi ha més gent assabentada del cotarro i per tant és més difícil que no hi haja claredat.

Un altre muntatge fou "La viuda valenciana". Està València vídua d'algú? El País Valencià necessita casar-se amb algú?

Després de la Transició, ací al País es van anar consolidant coses, però poc a poc ens van dur al desencant. Vam aconseguir coses que ens van motivar, fins que van caure. No sé si perquè als qui estaven al poder no els interessava la cultura o perquè no els interessaven els

ciutadans en general. La resposta és una miqueta densa. Jo pense que cal un canvi social. Si tot canviara – sanitat, educació, cultura... – no arribaríem als extrems d'ara. Històricament el capitalisme sempre ha sigut productiu, creava indústria, treball, ara el capitalisme és merament especulatiu i només crea injustícia social i pobresa. La gent iniciadora de tota esta desfeta, no només al País Valencià, sinó arreu del món, començant pels liberals com Margaret Thatcher, són molt perillosos. Si aconseguim eixe canvi social, qualsevol forma serà millor; i no propose d'acabar amb el capitalisme, però sí fer-lo més humà. I què té a vore tot açò amb el teatre? Doncs que si en la vida busquem només una rendibilitat, si pensem que l'existència de l'home només és guanyar diners, ens oblidem d'allò més important, la felicitat pot estar en llegir un llibre, en vore una pel·lícula, una obra de teatre... Cal canviar l'escala de valors i un poc la ideologia

"El casament"

per frenar els passos a les multinacionals i a tot este neoliberalisme.

I en "El casament" treballares amb Pilar Almeria, la teua compi de Premi Narcís de l'AAPV enguany. Ha estat Pilar un pilar per a tu? (I açò no és un altre acudit).

Amb Pilar ja són molts anys... Ens casàrem, fórem amants, ens tornàrem a casar, hem fet de tot... en teatre. Ha sigut una persona... una companya, uff, molt apreciable, molt respectada per mi. Me l'estime molt. El que passa és que ella es va clavar a la Cia. Micalet i això la va dur pel seu propi camí. A mi m'haguera agradat treballar en més ocasions amb ella al Micalet, però jo també he dut el meu camí, des que vaig començar em vaig clavar al PTV i això ha fet que només s'hagen creuat els nostres camins en ocasions, encara que com

hem estat molt a prop, sempre he mirat i admirat eixe pilar:

Ara que parles de PTV-Clowns, jo sé que tu saps coses que no sabem d'eixe període. Conta'ns.

Parlar de PTV per a mi és parlar d'una cosa molt meua, com un fill meu, més bé com mon pare. Han sigut tants anys... com un matrimoni. Per a mi ha sigut la meua professió. Jo feia teatre amateur al meu poble, Burjassot, i allí em van proposar formar part de la companyia, però de manera professional, la meua vida va pegar un tomb, vaig deixar els estudis, feia arquitectura, i...

Ui, això no ho sabia jo!

Sí, vaig demanar-los permís als meus pares per

dedicar-me al teatre, això si compatibilitzant-ho amb els estudis, el primer curs el vaig portar durament, el segon ja no vaig aparèixer per classe...

I el tercer ja et matriculares directament al PTV.

Veges. Però al deixar els estudis vaig haver de fer la mili i això em va apartar del PTV, encara que no totalment, recorde que el dia que em van llicenciar estava la furgoneta del PTV a la porta del quarter esperant-me per anar-se'n de bolo. Hi ha material per fer una sèrie o no?

Parlant de sèries... tu que amb Canal 9 passes per "Benifotrem". Ara que estem més fotuts pel tancament, què s'hauria de canviar per fer una tele en condicions en un futur?

La primera, pensar que la televisió pública, com ja he dit, tampoc no ha de ser rendible econòmicament. El que no ha d'haver són lladres. La rendibilitat està en formar els ciutadans en valencià, donant-los una bona informació i distraient-los amb qualitat. La rendibilitat també és crear tota una indústria audiovisual. On hi ha rendibilitat? Al Congrés, al Senat? a la Guàrdia Civil? a l'exèrcit? Tot són serveis públics que han d'existir, o no?

Per altra banda, s'hauria de tindre molt en compte els professionals, els periodistes, els realitzadors, els tècnics, els guionistes, també els actors... I fins i tot, els partits polítics, que jo no dic que no hagen d'estar, però junt amb les universitats, les organitzacions socials i culturals, els sindicats, les bandes de música – que ací en tenim milers i són l'arrel de la nostra cultura musical–, fins i tot els fallers, perquè han d'estar, però compte, tampoc vull que es

convertisca en la televisió que hem tingut.

I hem de pensar que la qualitat és possible, perquè s'han fet coses dignes, com algunes telesèries, programes culturals, documentals, gran part del doblatge, a tots ens venen imatges de programes que ens agradaria poder continuar veient.

Fa uns minuts parlàvem de models de teatre i fa uns dies, a l'Assamblea de l'AAPV, parlàvem de models de televisió. Tu et decantaries per un model públic com el de TV3 o externalitzat com el d'AragónTV?

Jo estic per allò públic: sanitat, educació, televisió... però aniria més enllà: Renfe, Telefónica, Loterías y Apuestas del Estado (que per a una cosa bona que va fer un Borbó...), Registre Civil, tot allò que siga un servei públic, ha de ser gestionat per l'Estat. Confie 100% en la

gestió pública. Que passaria si fera fallida una empresa de transport marítim, per exemple, es quedarien les illes aïllades? No, l'Estat hauria d'assumir-ho, com ha passat en alguns bancs, perquè són serveis públics, i no s'haurien de privatitzar.

Tele, teatre, també doblatge... Hem parlat d'alguns treballs però n'has fet molts més, ara pots dir el que et rote sobre estos.

Mira, vaig a dir-te una cosa. De qualsevol treball que haja fet, tant de prota com fent un paperet – perquè m'he implicat igual personalment – he d'estar agraït. Però he de dir que m'he sentit especialment satisfet quan m'han donat un bon paper, i vull aprofitar l'ocasió per agrair a aquells que han confiat en mi. Com Manel Cubedo, J.R. Botella "Frasco", Rafa Rodríguez, Ramon Moreno o Toni Canet, Rafa Montesinos, i altres que ara no em venen al

cap, ells han anat fent graons en la meua vida professional, de tots he après.

Paco, prou de retrospectiva. Mirem al futur. Quines coses vols canviar (o no) i com? On et veus d'ací un temps?

Jo confie en mantindre'm com estic. Eixe seria el meu desig. Mentre hi haja veu, una miqueta d'energia, i un escenari o el que siga, jo pense continuar. Tots sabem que ara tot està canviant però jo aspire a continuar com he fet fins ara. Això de la fama i estes coses... l'èxit és poder continuar vivint d'açò. El que sí que vull dir és que, sobretot per a les noves generacions, pels joves, és que tracten sempre de dignificar-se. Mira, des que vaig començar sempre he vist que la gent de teatre ha procurat anar millorant les condicions laborals, tècniques, artístiques i si et dones compte, a poc a poc s'han retallat eixes condicions, bo darrerament a tota maquina. Vull dir, sí, tenim grans edificis, grans continents teatrals, però les condicions dels actors i les companyies són molt precà-

ries. Per això, cride a la gent jove que no treballa en determinades condicions tan a la baixa. Si hem aconseguit la Seguretat Social, no renunciem a això. Si hem aconseguit mitjanament un conveni, no treballe per menys, no paguem per treballar. I no es pot acusar a ningú que es busque la vida, entre altres coses perquè jo ara també ho estic fent, però no ens tirem terra damunt nostre. Perquè les condicions han baixat tant que després serà molt difícil tornar a aconseguir-les. I en esta professió, que en altres temps ens han arribat a tirar dels pobles a pedrades, l'única cosa que podem fer és dignificar-la treballant en condicions. Parle de l'autèntic amor a l'art, al teatre, l'important sempre ha de ser el contingut.

Acabem just a temps perquè Paco marxa al Centre Octubre per preparar una de les rutes culturals per València on participa. Però abans d'anar-se'n veu que estem preparant la maquetació d'esta entrevista i es topa amb fotos d'arxiu que ni tan sols ell coneixia. Comença a flipar. Hui farà tard a treballar.